

Har man grunnlag for å samarbeide?

Hvilke bedrifter ser fordelene av dette?

Hva kan man samarbeide om?

NODE, 25. august 2015

Agderforskning

Forutsetninger for god klyngedynamikk

Horisontal dimensjon:

Høy grad av rivalisering og konkurranse gjennom hele verdikjeden. Nærhet til verdens ledende produsenter i de viktigste produktkategoriene i nåværende markedssegment.

Løpe raskt og langt nok

Vertikal dimensjon:

Mye innovasjon (DUI) generert gjennom samarbeid i verdikjedene, noe innovasjon (STI) i samarbeid med FoU-institusjoner, og sterk infrastruktur gjennom etablert klyngeprosjekt (NODE).

Alltid være i bevegelse

Sosial dimensjon:

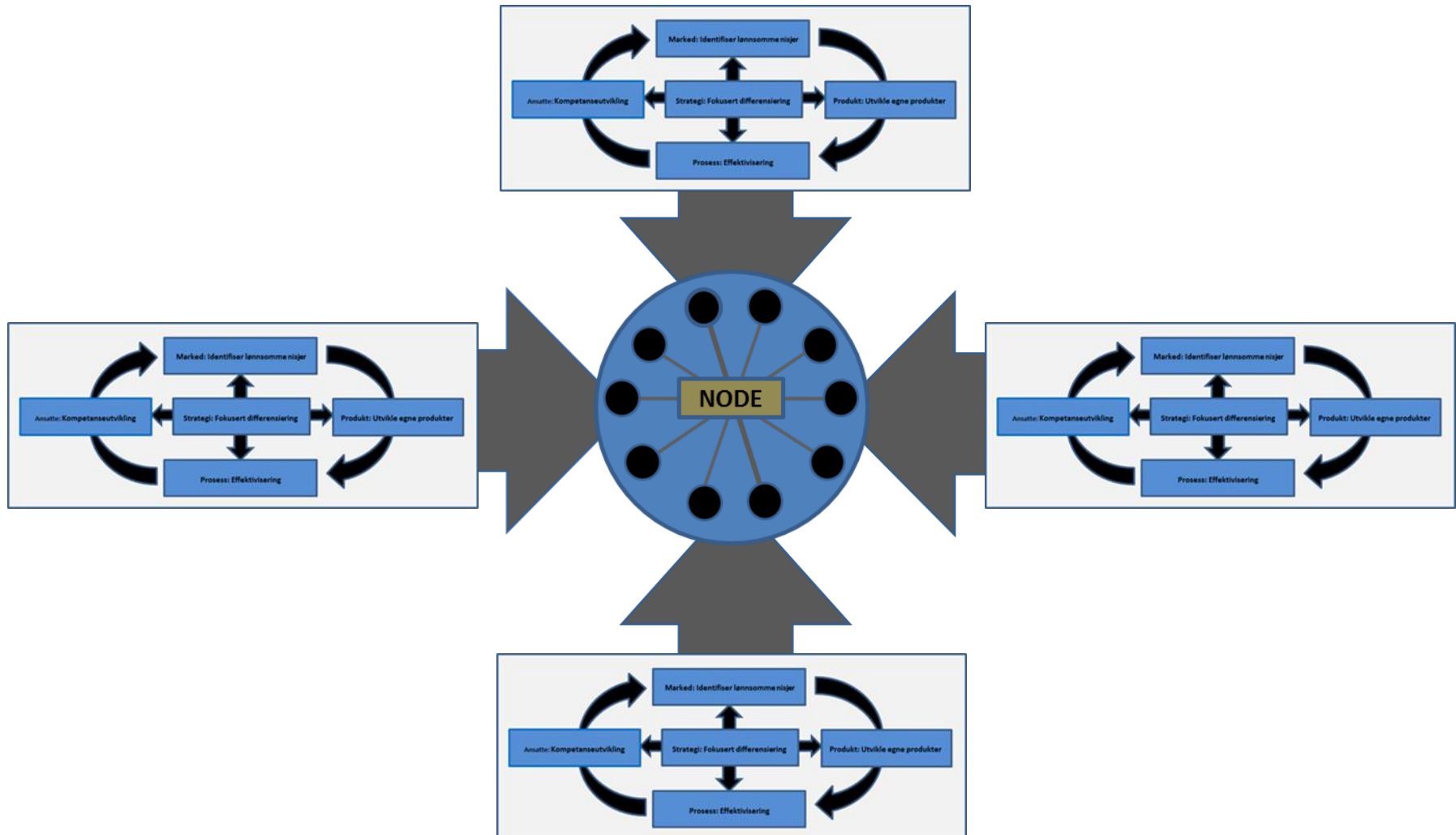
Sosiokulturelle karakteristika (Mittelstand) som fremmer inkrementell innovasjon, langsiktig forpliktelse og utvikling, og arbeidsprosesser etter den «norske modellen».

Dype felles industrirøtter

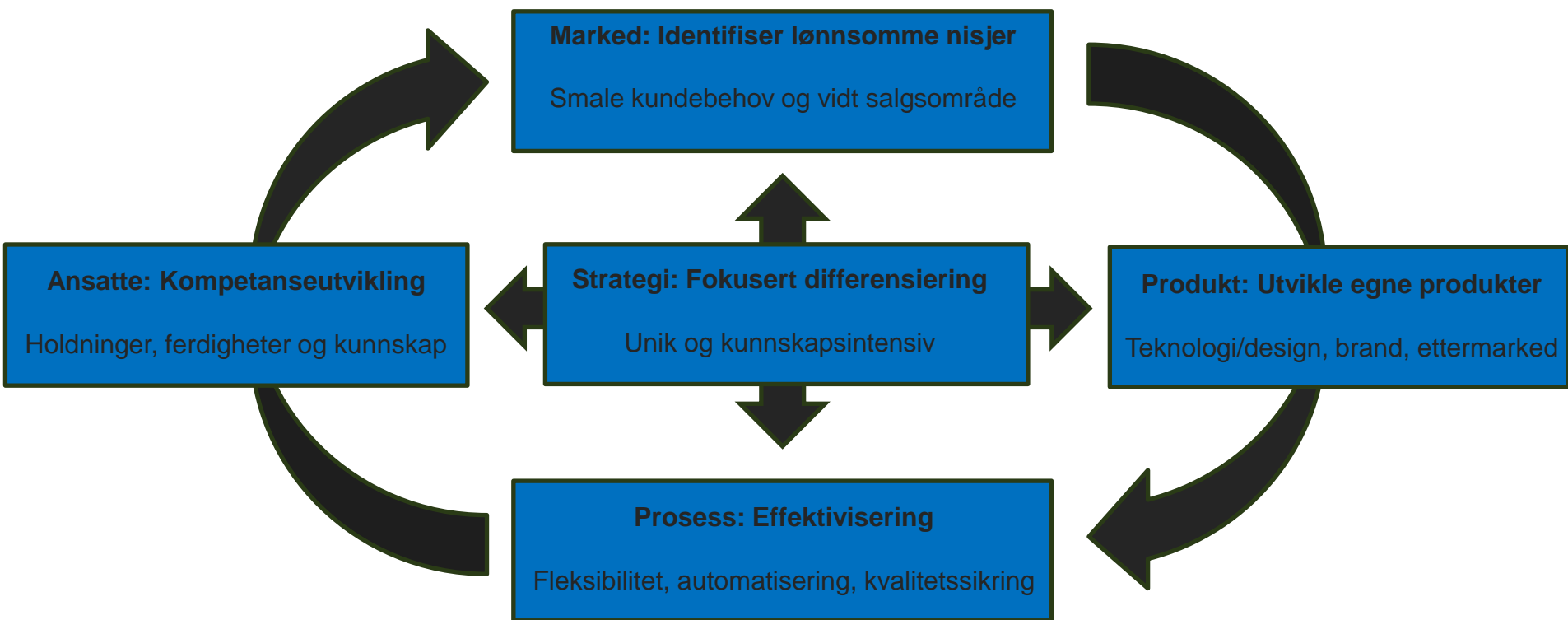
Fra enkeltstående SMB til klyngenytt

Lærings- og innovasjonssirkel for bedriftene

Agderforskning

Strategi og marked: Fokuseret i markedsnisjer

Agderforskning

Foresight

Markedstrender

Kartlegging av aktuelle markeder

«Smart spesialisering»

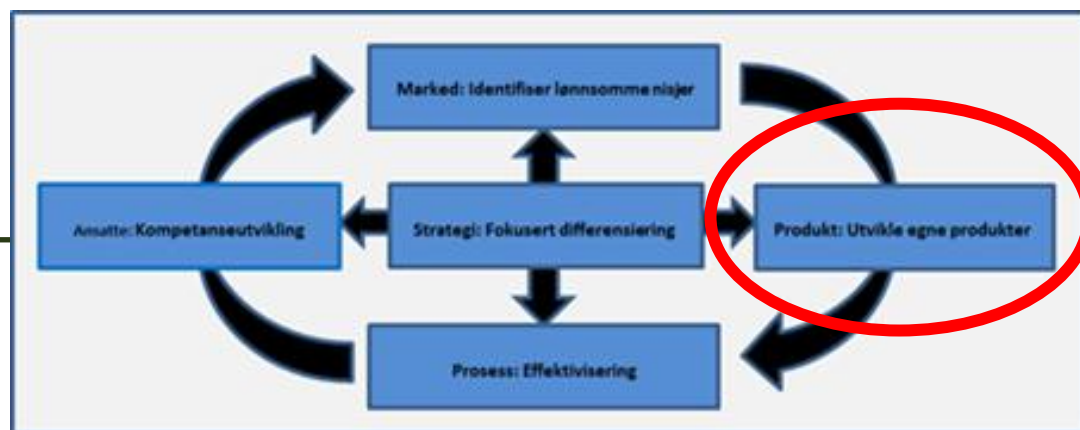
Markedsføringsprosessen

Internasjonalisering

Produkt: Utvikle egne produkter

Agderforskning

Produktutvikling

Tjenestefisering

Forskning, utvikling og innovasjon (FOUI)

Materialteknologi

Mekatronikk

Big data

Design og branding

Prosess: Effektivisering

Agderforskning

Automatisering

Robotisering

Innkjøpssamarbeid

Supply Chain Management

Lean og organisering av produksjonsprosessene

Strategisk forankret opplæring

Prosjekt- og prosessledelse

Supply Chain Management (kompetanse)

Lean og organisering av produksjonsprosesser (kompetanse)

Optimaliserte sveisemetoder

CNC og IKT

HMS – kultur, opplæring og metode

Utbyttet avhenger av innsats

- Åpen innovasjon er kilde til konkurransefortrinn, men forutsetter gjensidighet
- Tillit og modenhet gir mulighet for å utnytte klyngens potensial
- Avklar hva man kan dele og hva som er konkurransesensitivt
- Del kunnskap, erfaringer, og ideer - konkurrer om å bringe disse til markedet
- La NODE bli en god plattform for åpen innovasjon gjennom læring mellom bedriftene

Takk for oppmerksomheten!

Agderforskning